

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 276

гр. Стара Загора, 19.02.2026 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – СТАРА ЗАГОРА, II ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в закрито заседание на деветнадесети февруари през две хиляди двадесет и шеста година в следния състав:

Председател: Пламен Ст. Златев

Членове: Веселина К. Мишова
Орлин Н. Летов

като разгледа докладваното от Веселина К. Мишова Въззивно частно гражданско дело № 20265500500104 по описа за 2026 година

Обжалвано е определение № 3522 от 03.12.2025 г., постановено по гр. д. № 926/2025 г. на Районен съд – Стара Загора, с което е оставена без уважение молбата на ответника „М.“ АД да бъде изменено на основание чл. 248, ал. 1 ГПК решение № 920 от 16.10.2025 г. в частта за разноските.

Жалбоподателят твърди, че определението е неправилно. Счита, че адвокатското възнаграждение следва да бъде определено в размер под минималния, съгласно практиката на СЕС. Основните му доводи са три.

На първо място, жалбоподателят счита, че липсва мотивирана и индивидуализирана преценка по същество на направеното искане за изменение на решението в частта за разноските. Вместо да се произнесе изрично и самостоятелно по направеното искане за редуциране на разноските, присъдени в полза на насрещната страна, съдът многократно насочвал вниманието си към това, че в молбата не се оспорвали разноските, присъдени в негова полза (в полза на „М.“ АД). Счита, че всяка страна разполага с процесуална възможност да атакува съдебен акт в онази част, в която го счита за неправилен или неблагоприятен. В случая, тъй като насрещната страна не е оспорила присъдените им разноски, счита, че не следва да се прави съпоставка между присъдените в полза на двете страни разноски и да се черпят аргументи за основателността на присъдените разноски в полза на едната страна въз основа на присъдените разноски на противната страна. Счита, че следва да се вземе предвид основанието, на което са претендирани и присъдени разноски в полза на всяка една от страните – адвокатско възнаграждение в полза на „М.“ АД и възнаграждение по чл.38 ЗАДв за насрещната страна. Съгласно чл.78, ал.1 ГПК заплатените разноски се заплащат от насрещната страна, а по чл.38 ЗАДв съдът определя възнаграждение по негова преценка, а не съобразно представен списък. Затова размерът на адвокатското възнаграждение следва да бъде съобразено с

конкретната специфика на случая, с конкретно извършената работа, а не с възнаграждението, присъдено в полза на насрещната страна, като съдът не е обвързан от минималните размери по Наредба № 1/2004 г., а следва да съобрази конкретната правна и фактическа сложност на делото, броя на подготвените документи, проведените заседания, наличието или липсата на доказателствена активност и др. В случая съдът дори не бил обсъждал приложимостта на чл.38 ЗАдв.

На второ място, жалбоподателят счита, че не е налице никаква фактическа и правна сложност на делото – не били събирани доказателства; не били изслушвани свидетели; не били назначавани експертизи; не били повдигани сложни материалноправни възражения, което не било коментирано от съда. Липсата на индивидуална оценка на сложността и обема на процесуалната работа водело до формално прилагане на наредбата, което било в противоречие с принципа на справедливостта и необходимостта разноските да отразяват реално направените и разумни разходи. Първоинстанционният съд напълно игнорирал позоваването им на практиката на СЕС, вкл. на решение по дело С-438/22.

На следващо място, жалбоподателят излага аргументи по същество относно искането му присъдения на насрещната страна адвокатски хонорар да бъде намален под определения минимум в наредбата и разглежда решения на СЕС и ВКС. В допълнение на това жалбоподателят сочи, че при безплатно предоставяне на правна помощ по реда на чл.38, ал.1 т.2 ЗАдв, адвокатът сам се съгласява да получи хонорар, само доколкото постановеният от съда резултат е в интерес на страната, която представлява, да го получи след влизане в сила на съдебния акт, с който му се присъжда; размерът на възнаграждението да се определи от съда и че възнаграждението ще се дължи от насрещната страна по правилата на чл.78, ал.1-3 ГПК. Иска се съдът да постанови определение, с което да измени постановеното решение в частта за разноските, като относно присъденото на насрещната страна адвокатско възнаграждение бъде в размер под минималния съобразно практиката на СЕС.

Въззиваемата страна взема становище, че частната жалба е неоснователна. Оспорва твърдението, че съдът не бил взел предвид конкретната фактическа и правна сложност на делото, броя на подготвените документи, проведените съдебни заседания, наличието или липсата на доказателствена активност и пр., защото в мотивите съдът бил посочил, че трудът, положен от адвоката, не се състои единствени в подаване на искова молба, а е налице и явяване в о.с.з., извършено изменение на осъдителния иск, вкл. били налице два предявени иска, касаещи два различни договора за кредит. Било посочено и това, че адвокатският хонорар бил постановен въз основа на броя на спечелените искове.

Въззиваемият счита, че правилно съдът бил направил съпоставка между размера на определеното на процесуалния представител на ответника адвокатско възнаграждение и това постановено в полза на процесуалния представител на ответника, тъй като в противен случай би се стигнало до

несправедлив резултат. Счита, че съдът е съобразил всички налични и установени обективни фактори, имащи отношение към преценката на вида, естеството и обема на свършената работа.

Въззиваемият сочи, че списъкът на разноските, представен от нея не съдържа конкретно посочен размер на адвокатското възнаграждение по чл.38 ЗАдв. Соци и това, че в конкретния случай казусът имал сравнително висока фактическа и правна сложност, като се вземат предвид развитите фактически доводи, покриващи съставите на определени правни конструкции. Соци, че наред с прегледаната налична документация, представена от ищцата, е направен подробен анализ в 9-страницовата искова молба, с множество цитирана практика и правни аргументи, както били изготвяни и допълнителни документи по делото. Били развити на самостоятелно основание съображения за нищожност както на договорите за потребителски кредити в цялост, така и на всяка конкретна клауза от съглашението, която е противоречаща на императивни разпоредби на материалния закон, така и във връзка с осъдителния иск. Обстоятелството, че има множество такива дела не означава, че са прости, а че са многобройни. Наличието на значително количество съдебна практика също не ги прави прости. Освен това за много по-прости от фактическа и правна страна дела се присъждат също хонорари в размера на минималните в наредбата, напр. в заповедното производство. Твърди, че е процесуалният ѝ представител е изпълнявал задълженията си в продължение на една година. Определеният размер на хонорара няма да бъде получен като чиста стойност, защото той дължал данъци и осигуровки. Следвало да плаща наем и консумативи.

По отношение на приложението на Наредбата за адвокатските възнаграждения твърди, че съдилищата в цялата страна продължавали да я ползват като ориентир за дължимите хонорари, особено при реализиране на хипотезата на чл.38 ЗАдв. Соци, че според чл.2, ал.5 от наредбата възнаграждението се определя съобразно броя и вида на предявените искове, за всеки един от тях поотделно, независимо от формата на съединяване. Въззиваемият се позовава на съдебна практика, като разглежда решения и определения на ВКС и други съдилища. Исква се съдът да постанови определение, с което да потвърди обжалваното. Претендира разноски.

Частната жалба е подадена в срок, от надлежна страна, имаща правен интерес от обжалване, и срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, поради което е процесуално допустима и редовна, но разгледана по същество – неоснователна, тъй като въззивният съд намира, че обжалваното определение е правилно като краен резултат. Съображенията са следните:

Производството пред първоинстанционният съд е било образувано по искова молба от М. Г. З. от гр. С.З., с която против „М.“ АД са били предявени два кумулативно съединени иска: по чл.26, ал.1, предл. първо ЗЗД - за обявяване на недействителността на договор за потребителски кредит от 16.11.2023 г., и по чл. 55, ал.1, предл. първо ЗЗД – за заплащане на недължимо платена сума по договор за потребителски кредит от 29.05.2023 г. При

условията на евентуалност по отношение на първия иск е предявен и иск за обявяване на нищожност на две клаузи от договора за потребителски кредит от 16.11.2023 г. С исковата молба са представени двата договора за кредит, погасителните планове към тях, както и общите условия за предоставяне на потребителски кредити на физически лица, както и са направени доказателствени искания – назначаване на съдебно-счетоводна експертиза с поставени задачи и искане по чл.190 ГПК.

С отговора на исковата молба ответникът признава исковете за основателни. Твърдял е, че всички суми, платени от ищцата над главницата по договора от 29.05.2023 г., са й заплатени по посочената в исковата молба сметка. С отговора на исковата молба „М.“ АД предявява срещу ищцата М. Г. З. осъдителен иск, с който иска тя да бъде осъдена да му заплати сумата от 308,01 лв., представляваща разликата между усвоената сума по договора от 16.11.2023 г. в размер на 2450 лв. и общия размер на извършените от нея плащания за погасяване на задължението по този кредит от 2141,99 лв. С отговора, респ. исковата молба са представени писмени доказателства – преводно нареждане за сумата от 468,38 лв., платежно нареждане за вътрешнобанков превод за сумата от 2450 лв. и е направено искане за поставяне на задача на съдебно-счетоводната експертиза.

С отговора по насрещния иск ищцата по първоначалните искове взема становище, че предявеният иск е недопустим, без да се сочат съображения в подкрепа на това становище. По отношение на основателността му ищцата признава, че е получила сумата от 468,38 лв. три дни преди депозирането на иска. Счита, че плащането е с цел да бъде натоварена с разноски, при положение, че е можело да бъде направено прихващане. Освен това ответницата по насрещния иск признава дължимостта на претендираната сума от 308,01 лв. Направено е искане съдът да постанови решение при признание на иска.

Ищцата по първоначално предявените искове е била представлявана от адв. М. В. М. от ЕАдвД „М.“ по пълномощно и договор за правна защита и съдействие от 09.06.2025 г., от който е видно, че адвокатът е оказал безплатна адвокатска помощ при условията на чл. 38, ал.1, т.2 ЗАДв.

Образуваното дело е било насрочено за 19.09.2025 г. В с.з., проведено на тази дата, процесуалният представител на ищцата се е явил, поискал е съдът да допусне изменение на иска по чл.55, ал.1, предл. първо ЗЗД, като го е увеличил от 442,72 лв. на 468,38 лв., и е поискал съдът да постанови решение при признание на иска.

С решение № 920 от 16.10.2025 г. съдът е прогласил недействителността на договора за потребителски кредит от 16.11.2023 г.; отхвърлил е иска по чл.55, ал.1, предл. първо ЗЗД като погасен поради плащане в хода на процеса и е осъдил ищцата по първоначално предявените искове да заплати на ответника сумата от 308,01 лв. Евентуалният иск не е бил разгледан. Със същото решение съдът е осъдил ответника „М.“ АД да заплати на ищцата направените разноски за платената държавна такса, а на процесуалния ѝ

представител – адвокатско възнаграждение в размер на 960 лв. с ДДС.

С молба от 10.11.2025 г. ответникът е поискал съдът да измени решението си в частта, касаеща определеното адвокатско възнаграждение. Посочил е, че предвид признанието на исковете, процесът е бил значително съкратен и защитата не е била осъществена в пълен обем. Не е споделил изложеното от съда, че разноските са присъдени, спазвайки принципа на равенство и идентичност в процеса. Счита, че спазвайки духа на закона и на правните изводи, закрепени в решение от 05.12.2006 г. по обединени дела С-94/2004 и С-202-2004, е следвало да бъде присъден адвокатски хонорар в размер под минималния. Сочи, че при присъждане на разноските съдът трябва да откаже да приложи Наредба № 1 за адвокатските възнаграждения и да вземе предвид вида на спора, интереса, вида и количеството на извършената работа и преди всичко фактическата и правна сложност на делото.

Първоинстанционният съд е оставил без уважение молбата за изменение на постановеното решение в частта за разноските. Посочил е, че при постановяване на решението съдът е присъдил разноски за адвокатско възнаграждение на процесуалния представител на ищеца съобразно уважения установителен иск и отхвърления поради плащане в хода на процеса осъдителен иск, като изчисленията били направени в рамките на минималния размер по Наредба № 1/09.07.2004 г., тъй като била налице хипотеза на чл. 38 ЗАдв.

Въззивният съд счита, че при наличие на отговорност на насрещната страна за разноски съгласно правилата на чл. 78 ГПК, както е в случая, за да се присъди адвокатско възнаграждение по реда на чл. 38, ал. 2 ЗАдв е достатъчно по делото да се установи наличието на изявления за оказване на безплатна правна помощ на някое от основанията по т. 1-3 на чл. 38, ал. 1 ЗАдв. Предвид решение на СЕС от 25.01.2024 г., постановено по дело С-438/22 г., при определяне размера на подлежащите на възстановяване разноски за адвокатско възнаграждение на страната, в чиято полза е разрешен спорът, и при приложение на разпоредбата на чл. 38 ЗАдв, съдът не е обвързан от посочените в Наредба № 1/09.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа. Съгласно съществуващата съдебна практика на ВКС, приетата от Висшия адвокатски съвет наредба, към която чл. 38 ЗАдв препраща, не намира приложение в никоя част, тъй като противоречи на правото на ЕС. Задължителни остават разясненията в т. 3 от Тълкувателно решение № 6/2012 от 06.11.2013 г. на ОСГТК на ВКС за процесуалните правомощия на съда и критерия за упражняването им, израз на основното начало в гражданския процес за социална справедливост и достъп до правосъдие. Съчетано се прилагат принципът за достъпност до адвокатска защита като гаранция за достъп до правосъдие, възмездният характер на тази защита със зачитане на разумно и пропорционално възнаграждение и правилата за възлагане отговорността за разноски съобразно изхода на делото в гражданския процес. Отчита се разумната връзка на пропорционалност между използваните средства и целите, които трябва да бъдат постигнати - за справедливо

възмездяване на положения от адвоката труд, при съобразяване на фактическата и правна сложност на делото и действително извършената работа, без за съда да са обвързващи диктуваните минималните размери по приетата от Висшия адвокатски съвет Наредба № 1/2004 г. (в този смисъл – определение № 1640/04.04.2024 Г. по ч. гр. д. № 3549/2023 г. на ВКС, III г. о.; решение № 409/26.06.2024 г. по гр. д. № 1857/2023 г. на ВКС, III г. о. и др.).

В случая настоящият съдебен състав намира, че възнаграждението на адвоката трябва да се определи пропорционално на уважената част от исковете, при съобразяване на фактическата и правна сложност на делото, както и съобразно действително извършената работа. Фактическата и правна сложност на процесното първоинстанционно производство не е висока, но обуславя присъждането на адвокатско възнаграждение в приетия от районния съд размер. Процесуалният представител на ищеца – адвокат М. е изготвил подробна искова молба, с която са предявени три иска – два кумулативни и един евентуален. В случая не е настъпило необходимото за разглеждане на евентуалния иск вътрешнопроцесуално условие, предвид уважаването на главния иск за прогласяване нищожността на единия договор за потребителски кредит. Въпреки това обаче настоящият съдебен състав намира, че само по себе си предявяването за съвместно разглеждане на още един иск, макар и при условията на евентуално обективно съединяване, допринася за повишаване цялостната правна сложност на делото, което обстоятелство следва да бъде съобразено при определяне на адвокатското възнаграждение. При извършване на преценка за адекватността на възнаграждението следва да бъде отчетено и обстоятелството, че процесуалният представител на ищцата е изготвил отговор на предявения насрещен иск. На следващо място трябва да се отбележи niskия материалния интерес по спора; че съдебното дирене е било прекратено и е било постановено решение при признание на иска. За разглеждането му е проведено едно открито съдебно заседание, в което процесуалния представител на ищцата се е явил.

С оглед на горното, присъденото от районния съд адвокатско възнаграждение в полза на адв. М. се явява разумно и пропорционално, съобразено с вида, количеството и качеството на адвокатската работа, като, за да достигне до този извод, настоящият съдебен състав съобрази и това, че адвокатският труд е високо квалифициран и възнаграждението за него трябва да бъде справедливо и достойно. Доколкото, в случая не е налице основание за изменение на първоинстанционното решение в частта му за разноските, правилно районният съд е оставил без уважение подадената молба по чл. 248, ал 1 ГПК. Ето защо, макар и наведените с частната въззивна жалба възражения и оплаквания принципно да са верни и основателни, те не могат да формират извод за това, че определеното от първоинстанционния съд възнаграждение трябва да се в по-нисък размер. С оглед характера на производството в случая не са налице основания за присъждане на разноски.

Воден от горните мотиви, съдът

ОПРЕДЕЛИ.

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

ПОТВЪРЖДАВА определение № 3522/03.12.2025 г., постановено по гр. д. № 926/2025 г. на Районен съд – Стара Загора.

Определението е окончателно и не подлежи на обжалване - чл. 274, ал. 4 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____